

Nobel antinuclear

written by Santiago Vilanova | 18 d'octubre de 2017

Quan atorga el Nobel de la Pau a la Campanya Internacional per a l'Abolició de les Armes Nuclears (ICAN), que aglutina a 468 oenagés de cent països, el comitè noruec intenta reequilibrar anteriors guardons a personalitats pronuclears: Henry A. Kissinger (1973), nucleócrata radical; Isaac Rabin i Shimon Peres (1994), defensors d'un Estat jueu atòmic; Jimmy Carter (2002), enginyer nuclear de la Marina (quan era president va intentar desvaloritzar l'impacte de l'accident de Three Mile Island de 1979 a favor de la Metropolitan Edison, propietària de la central); Mohamed Elbaradei (2005), director de l'Agència Internacional de l'Energia Atòmica (AIEA) i Barack Obama (2009), que havia treballat per l'Exellon Corporation, elèctrica nuclear que li ha finançat la fundació. El comitè del premi ha fet, doncs, una operació anomenada *ecowashing* (rentat ecològic d'imatge).

Entre les oenagés de l'ICAN figuren les associacions catalanes Fundació per la Pau (Fundipau) i el Centre Delàs d'Estudis per la Pau que ens mereixen tot el nostre suport pel coratge de seguir pressionant que Espanya deixi d'estar en el grup de països amb aliances nuclears per la seva pertinença a l'OTAN. Si Catalunya esdevé un nou estat fora de l'OTAN (en el referèndum de 1986 hi vam votar en contra per un 53,72%) i tanquem els tres reactors nuclears (com proposa el Pla de Transició Energètica del Govern de la Generalitat) formarem part dels països totalment desnuclearitzats.

No oblidem que l'Estat espanyol no va signar el Tractat de No Proliferació Nuclear (TNP) fins al 13 de desembre de 1987 (pressionat pels USA) i que tant Alianza Popular, UCD com el PSOE donaven suport que l'Exèrcit construís submarins atòmics (idea que va obsessionar l'almirall Carrero Blanco com ho vaig explicar en el meu assaig "La bomba atòmica de Franco. Els objectius militars de l'energia nuclear a Espanya").

Quan el 1977 vam fundar el Comitè Antinuclear de Catalunya (CANC), ubicat llavors a la seu del Casal de la Pau del carrer del Bruc, els ecopacifistes teníem clar que calia lluitar alhora contra la proliferació civil i militar. Efectivament, el tractat aprovat el 7 de juliol per les Nacions Unides que prohibeix categòricament les armes nuclears és en realitat un brindis al sol. Ni la mateixa Noruega el signarà. I és que les cinc principals potències atòmiques (EUA, Xina, Rússia, França i Regne Unit) ajuden a reactivar el mercat de reactors de tercera i quarta generació. En volen construir 70 més i tenen projectes per a 500 escampats per tot el planeta especialment en estats autoritaris que podrien accedir al club atòmic. Intentar abolir les armes nuclears mentre Euratom, l'AIEA i la World Nuclear Association (en la qual estan representades totes les empreses nuclears públiques i privades) segueixen fomentant l'energia de la fissió resulta un oxímoron estratègic.

En aquell històric CANC vam demostrar la relació civil i militar de l'energia nuclear –com ho fa també l'ICAN– explicant la vinculació que tenen les centrals nuclears amb la proliferació atòmica. Els residus del reactor de grafit-gas de Vandellòs viatjaven periòdicament amb tren fins al centre militar de Marcoule on eren retractats per obtenir plutoni o urani altament enriquit. Avui queden encara 2.000 tones emmagatzemades en aquesta instal·lació del sud de França, prop de Roina, fet que ens costa 60.000 euros diaris; una greu herència per a la Catalunya independent. L'energia atòmica civil està unida indefectiblement amb la militar mitjançant el cicle de combustible com ho certifiquen els estudis d'associacions de científics independents com The Bulletin of the Atomic Scientist o la Union of Concerned Scientists. Ho va denunciar també Albert Einstein, profundament penedit després dels genocidis d'Hiroshima i Nagasaki.

No aturarem la proliferació nuclear si la humanitat energèticament no es desnuclearitza gràcies a les energies del

sol. I Catalunya, amb estat propi i fora de l'OTAN, té una ocasió única per contribuir-hi.